

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Adami Contzen E Societate Iesv, SS. Theol. Doct.
Commentaria In Qvatvor Sancta Iesv Christi Evangelia**

Contzen, Adam

Coloniæ Agrippinæ, M.DC.XXVI

Quęst. 1. Cur petunt oleum fatuæ, & cur recusant dare prudentes.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82999](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82999)

Ridicula,
Beza-
magna-
tio.

Nullum illo loco meritum seu proprium, seu alienorum, aut precum, est opera precium. Adferuntur eo, quae iudicentur, non sunt. Vide Sap. 5. 3. & 4. 5. Petulanter hic insectantur haeretici, intercessionem sanctorum, missas, indulgentias. Beza particulam *potius* esse addubitantis, ipse ellipticum dicendi genus putat, notatque quaedam exemplaria habere *potius* esse addubitantis. Fingit vero posse fieri, ut Catholici à Calvinistis rogent Evangelii gratiam, ipsi negent. [Vt si hodie, inquit, Christo adueniente, cuius etiam dies non videretur procul abesse] pii rogantibus hypocritis, Christianis Evangelii gratiam, à se tam pertinaciter neglecti, sibi communicari; Respondetur. Nobis nunc non de vobis, sed de nobis ipsis cogitandum est. Ite potius ad vestros illos sacrificos & Pontifices, & venias vobis emite. Bullingerus vero. [Vbi estis Monachi, qui dicere solebatis, vos constitutos esse, ut pro laicis horas legeretis canonicas, & seuera vestra illa disciplina, & animas tam viuendum, quam in purgatorio lugendum subleuaretis in caelum; Et paulo ante. Non recurrunt ad meritum Christi, sed aliena merita, nec committunt, se misericordiae, & gratiae Dei. Atqui in praesenti se aperit doctrina, quid post fatalem horam, iudicii quae diem aliena valeant merita. Nihil plane. Da hisse kein fürsorgen vnd Gelt/kein leihen. Nam ipso mortis articulo iudicatur anima, ut vel in caelum ascendat protinus, vel è vestigio deprimitur in tartara.] Similia ceteri adferre solent.

Catholici
non erunt
in iudicio
supplices
Caluiniani.

Euangelii-
ci.

Mihi respondendum est ad singula, quantum quidem ad plenam huius loci intelligentiam est necessarium. Ac primo quidem nemo Catholicorum Evangelii gratiam à Calvinianis communicari poterit. Nos enim Evangelium, & eius gratiam possumus, ante quam Calvinismus eam corrumpere conaretur. Nec eam gratiam esse in eorum secta dies ille decretorius ostendet. Ecclesiam nouitiam illi vel ingressi sunt, vel instituerunt, non tenent id, quod ubique, quod semper, quod ab omnibus creditum est. Vincent. contra haeres. cap. 3. Euangeliorum nomen usurpant, sed diuersissime ab eo abeunt, grassantur, qui eam compellatione gaudent. Lutherani, Calviniani, Libertini, Syuenckfeldiani, & horum sectae unculae, addunt se, Catapultas, Tunitarii, alique qui specioso nomine dum venditare se hominibus laborant, nouitatem, & vanitatem produnt, sic olim Gnostici, Cathari, Apostolici, magnis se nominibus iactant, et inanes erant. Vnde vero Evangelii gratiam acceperunt? nos antiquam tenemus. Item contra haeres. l. 3. c. 3. Traditionem, inquit, Apostolorum in toto mundo manifestatam in Ecclesia adest per spicere omnibus, qui vera velint audire, & habemus annuere, eos qui ab Apostolis instituti sunt Episcopi in Ecclesia, & Successores eorum vsq; ad nos, qui nihil tale docuerunt neque cognouerunt, quale ab his deliratur. Et ca. 4. Tanta igitur ostensiones cum sint haec non oportet adhuc querere apud alios veritatem, quam facile est ab Ecclesia sumere, cum Apostoli quasi in depositum diues, plenissime in eam contulerint omnia, quae sunt veritatis, uti omnis quicumque velit. Sumat ex ea potum vita. Haec est enim vita introitus: Omnes autem reliqui fures sunt & latrones. Propter quod oportet deitare quid illos, quae autem sunt Ecclesia, cum magna diligentia diligere & apprehendere veritatis traditionem. Tertull. de praescrip. cap. 28. Age nunc (scilicet ut vos dicitis) omnes errauerunt, deceptus sit Apostolus, Ephes. 1. de testimonio reddendo quibusdam: nullam respexit Spiritus Sanctus, vii eam Ecclesiam in veritatem deduceret, ad hoc missus à Christo, ad haec postulat de patre (iuxta scripturas superius citatas ad quas etiam alludit Tertullianus,) ut esset Doctor veritatis: neglexerit officium Dei Villicus, Christi Vicarius, finem Ecclesias aliter inserim intelligere, aliter credere, quam ipse per Apostolos predicabat, &c. Evangelii igitur gratiam obtinemus diuturna posses-

sione, illisque renuentibus & subannantibus patienter offerimus. Nostram Ecclesiam Dominus agnoscat, illorum eorum ignorabit. Vnde enim vos dicit. Mea sponsa à principio fuit, non defecit, pudica fuit. Eam mihi selegi adhuc in terris viuens, per me, per meos Apostolos, Episcopos, doctores, erudiui, quod vos mihi scortum obtulidit? Quid vero vestra Ecclesia loquitur? Certe sum me non exclusim in, quamuis fornicata sim cum amatoribus multis. Sola certitudo me beatam facit. at nos in veteri, vereque Evangelica sumus Ecclesia. Illius inquit Cyprianus, Ecclesia facta nascimur illius lacte nutrimur; Spiritu eius animamur. Adulterare non potest sponsa Christi, incorrupta est, & pudica; nam domum nouit vnus cubiculi sanctitatem casto pudore custodit. Haec nos Deo seruat, haec filios regno quos generant assignat. Quisquis ab Ecclesia segregatus adulterare nungitur, à promissu Ecclesia separatur. Nec perueniet ad Christi pramiam, qui reliquit Ecclesiam Christi. Alienus est profanus est, hostis est. Habere iam non potest Deum Patrem, qui Ecclesiam non habet matrem. Quomodo igitur illi Evangelii gratiam conferent aliis, qui Evangelii custodem & doctorem Ecclesia defecuerunt?

Non igitur ad hos accedent Catholici petunt Evangelii gratiam; sed adiungunt se Apostolis, Ignatio, Polycarpo, Cypriano, Cornelio, Ambrosio, ceterisque, vere sanctis, vereque beatis. Tum Calviniani quid optabunt, vel vnus horum inducias, vel illis seculum gere possint. Tum dicent illis Catholici. Ite ad Luthicum, Caluinum, Quinterium, Mennonem. Nos illis inauditis Christo credimus: & ecce in nostra parte alii sunt tot centena millia sanctorum. Dicent forte cum per Donatistas. Sed illa Ecclesia, quae fuit omnium gentium, iam non est, perit. Respondet Augustinus. In Plal. 101. concion. 1. O impudentem, &c.

5. 3. Nec modo Calvinianus non accedemus, ut gratiam Evangelii ab ipsis emendicemus, quam non habent, sed neq; à nostris sacerdotibus, aut Pontificibus venias ememus. Nunquam enim veniam pecunia potest. Nummo non delentur delicta, sed lacryarum, nummo, inquam, quo res sacras cauponantur. Simoniaci. Pecunia illa est in perditionem ementis, & vendentis. Itaque ne nunc quidem indulgentiae emi possunt, aut vendi. Quod si aliquando quippiam vendidit, illum Ecclesia pro suo non agnoscit. Deinde illo tempore venia nulla danda est peccatoribus; non enim ignoscant, sed dies ultionis aduenit. Ne penitentiae quidem locus est. Quam aliepium sit à ratione, & Evangelio, ex illa die ad penitentiam tempora argumentum ducere, nemo non intelligit. Non erit in iudicio locus deprecationis, non igitur nunc orare pro aliis, vel Monachi, vel alii fideles possunt. Nonne Apostolus orare pro inimicis iubet nomine suorum pro se orationes postulat? Et tamen in illo iudicio nemo pro aliis intercedet. at neque penitentiam aget quilibet, neq; baptizabitur in remissionem peccatorum, & nunc tamen illa sacramenta negligi sine crimine non possunt.

6. 4. Occurrit tamen Bullingerus, pro mortuis nihil illa iuuat, sententia pronuntiatur, vel manent mutabile decretum, vel beatitudinis, vel damnationis.

Neque nos vel pro viuus, vel pro mortuis oramus, ut decreta Dei mutemus. manet immutabile, quicquid effatus est Deus. In eo error Zvinglii & aliorum versatur, quod in Dei iudicio negent, quibusdam decerni aeterna gaudia, cum conditione temporalis penae sustinenda, quibus solis preces & sacrificia vilia esse docemus. Itaq; non omnis anima saluanda protinus in caelum ascendit, si aut leuius culpis detinetur, aut penarum temporalium poenis purganda est, igne purgatorio detinetur. Sic Monica apud Augustinum l. 9. conf. cap. 13. memoriam sui ad altare fieri opta-

